

Професійний стандарт

ОВОЧІВНИК

ЗАТВЕРДЖЕНО

Розробником Українським науково-дослідним інститутом продуктивності агропромислового комплексу

Наказ від __ _____ року №

Професійний стандарт розроблено та затверджено згідно з вимогами статті 4² Кодексу законів про працю України на підставі:

- висновку Національного агентства кваліфікацій № (відповідно до протоколу № від 2026 року) про дотримання під час підготовки проєкту професійного стандарту вимог Порядку розроблення, введення в дію та перегляду професійних стандартів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 31.05.2017 р. № 373
- висновку Професійної спілки працівників агропромислового комплексу України щодо погодження проєкту професійного стандарту «Овочівник» від __ _____ 2026 року №

1. Назва професійного стандарту

Овочівник

2. Загальні відомості про професійний стандарт:

1) мета діяльності за професією

Вирощування овочів за сучасною технологією у відкритому та захищеному ґрунті. Виконання ручних робіт та робіт з обслуговування механізованих агрегатів, машин під час підготовки і обробітку ґрунту, висівання чи садіння овочів, приготування, змішування мінеральних добрив, приготування компостів, розчинів рідких органічних та мінеральних добрив, догляд за посівами овочевих культур, захист рослин від шкідників та хвороб (оброблення отрутохімікатами), збирання врожаю, зберігання та реалізація овочів.

2) назва виду (видів) економічної діяльності, секції, розділу, групи, класу економічної діяльності та їх код згідно з Національним класифікатором України ДК 009:2010 «Класифікація видів економічної діяльності»

Секція А	Розділ 01	Група 01.1	Клас 01.13	
Сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство	<u>Сільське господарство, мисливство та надання пов'язаних із ними послуг</u>	Вирощування однорічних і дворічних культур	Вирощування овочів і баштанних культур, коренеплодів і бульбоплодів	
		Група 01.3	Клас 01.30	
		Відтворення рослин	Відтворення рослин	
		Група 01.5	Клас 01.50	
		Змішане сільське господарство	Змішане сільське господарство	
		Група 01.6	Клас 01.61	
		Допоміжна діяльність у сільському господарстві та післяурожайна діяльність	Допоміжна діяльність у рослинництві	Клас 01.63
			Післяурожайна діяльність	Клас 01.64
			Оброблення насіння для відтворення	

3) назва (назви) професії (професій) та її (їх) код (коди) згідно з Національним класифікатором України ДК 003:2010 «Класифікатор професій»

Овочівник 6111

4) узагальнена назва професії (за потреби)

-

5) назва типових посад (за потреби)

-

б) назва (назви) професійної (професійних) кваліфікації (кваліфікацій), її (їх) рівень (рівні) згідно з Національною рамкою кваліфікацій

Овочівник I-го рівня професійної кваліфікації (2-й кваліфікаційний розряд), 3-й рівень НРК.

Овочівник I-го рівня професійної кваліфікації (3-4-й кваліфікаційний розряд), 4-й рівень НРК.

Овочівник II-го рівня професійної кваліфікації (5-й кваліфікаційний розряд), 4-й рівень НРК.

7) назва (назви) документа (документів), що підтверджує (підтверджують) професійну кваліфікацію особи

- сертифікат про присвоєння/підтвердження професійної або часткової професійної кваліфікації

- сертифікат про визнання професійної або часткової професійної кваліфікації (щодо професійних кваліфікацій, здобутих у інших країнах);

- диплом кваліфікованого робітника за професією «Овочівник» з додатком до диплома кваліфікованого робітника

- свідоцтво про присвоєння (підвищення) робітничої кваліфікації за професією «Овочівник» з додатком до свідоцтва про присвоєння (підвищення) робітничої кваліфікації.

3. Здобуття професійної кваліфікації та професійний розвиток

1) здобуття професійної кваліфікації

Назва професійної та/або часткової професійної кваліфікації	Суб'єкти, уповноважені законодавством на присвоєння/підтвердження та визнання професійних кваліфікацій	
	Кваліфікаційні центри	Суб'єкти освітньої діяльності/уповноважені законодавством суб'єкти
Овочівник I-го рівня професійної кваліфікації (2-й кваліфікаційний розряд)	Наявна робітнича професія, без вимог до стажу роботи	Базова загальна середня освіта та професійна підготовка на виробництві, без вимог до стажу роботи.
Овочівник I-го рівня професійної кваліфікації (3-4-й кваліфікаційний розряд)	Наявна робітнича професія, стаж роботи на виробництві не менше 1-го року	Повна загальна середня освіта та професійна (професійно-технічна) освіта без вимог до стажу роботи або повна загальна середня освіта та професійна підготовка на виробництві. Підвищення кваліфікації і стаж роботи за професією овочівника 2-го або 3-го розряду – не менше 1 року.

Овочівник II-го рівня професійної кваліфікації (5-й кваліфікаційний розряд)	Наявна робітнича професія, стаж роботи за технологічно суміжною професією 4-го розряду – не менше 1-го року	Професійна (професійно-технічна) освіта. Підвищення кваліфікації
---	---	--

2) професійний розвиток

з присвоєнням наступної професійної кваліфікації

підвищення кваліфікації згідно з вимогами законодавства не рідше ніж один раз на п'ять років з метою:

- підтримання наявної професійної кваліфікації в межах професії;
- набуття компетентностей для виконання робіт з новими обладнанням, виробами, матеріалами, засобами механізації й автоматизації, у межах оновлених технологічних процесів, з дотриманням правил, нормативно-правових актів і вимог безпечної експлуатації обладнання та умов організації праці.

4. Аббревіатура, скорочення (за потреби)

ПОР	План організації робіт
Інструкція 1	Інструкція з охорони праці, виробничої санітарії та пожежної безпеки
ЗІЗ	Засоби індивідуального захисту
ЗЗР	Засоби захисту рослин
ПММ	Паливно-мастильні матеріали
ОМД	Органічно-мінеральні добрива

5. Опис трудових функцій

Трудові функції	Компетентності	Результати навчання			
		Знання	Уміння/навички	Комунікація	Відповідальність і автономія
А. Підготовка до виконання робіт	А1. Здатність оцінювати виробничі умови перед початком роботи	А1.31. Встановлений порядок приймання і здавання роботи А.1. 32. Технологічні вимоги до майбутньої операції та планування послідовності дій	А1.У1. Користуватися документацією щодо приймання і здавання виконаної роботи	А1.К1. Узгоджувати роботи та доповідати керівнику інформацію про виконані роботи і про особливі умови виконання робіт згідно із встановленим порядком (інструкцією)	А1.В1. Забезпечувати безпеку власної роботи та роботи інших, не допускати недбалості, перевитрат ресурсів і невиправданих ризиків
	А2. Здатність організувати безпечне робоче місце	А2.31. Інструкція 1, ПОР, вимоги до організації робочого місця, поняття про виробничий травматизм і профзахворювання А2.32. Особливості організації робочого місця на відкритому та захищеному ґрунті А2.33. Правила та норми з охорони праці, виробничої санітарії та пожежної безпеки	А2.У1. Організувати безпечне робоче місце при проведенні підготовчих робіт у овочівництві	А2.К1. Користуватися засобами зв'язку з екстремними службами та керівництвом	А2.В1. Передавати робоче місце керівництву у безпечному стані
	А3. Здатність визначення необхідних знарядь праці при проведенні підготовчих робіт у овочівництві	А3.31. Перелік необхідного інструменту, інвентарю, тари А3.32. Правила використання, обслуговування, зберігання інструментів та інвентарю	А3.У1. Користуватися предметами та знаряддями праці, перевірка їх справності, зберігання А3.У2. Готувати інструмент до роботи (заточування, дезінфекція)	А3.К1. Подавати заявки службі постачання на придбання необхідних матеріалів, інвентарю та інших технічних засобів	А3.В1. Підтримувати належний технічний стан використовуваних знарядь праці

	Предмети та знаряддя праці: Лопати, вила, граблі, мотики (сапи), садові сита (решето), ручні культиватори, секатори, ножиці для обрізки, візок для перевезення, торфоперегнійні горшечки, термометри для вимірювання температури повітря і ґрунту, рН-тестер і ЕС-метр, сита для насіння, ємності для замочування та дезінфекції, касети для розсади, піддони та стаканчики, ручні сівалки, розкидачі добрив, ручні обприскувачі, насіння, субстрат, торф, добрива, пакети та етикетки для маркування, інвентар для забору проб ґрунту, засоби індивідуального захисту				
Трудові функції	Компетентності	Результати навчання			
		Знання	Уміння/навички	Комунікація	Відповідальність і автономія
Б. Приготування різних розчинів і компостів	Б.1. Здатність приготування, змішування мінеральних та органічних добрив, мікробних препаратів, компостів	<p>Б1.31. Технологія приготування та змішування мінеральних добрив</p> <p>Б1.32. Види мінеральних добрив, сучасні органічно-мінеральні добрива (ОМД)</p> <p>Б1.33. Основи хімії та біології</p> <p>Б1.34. Технологія приготування розчинів і компостів</p> <p>Б1.35. Правила застосування добрив</p> <p>Б1.36. Мікробіологія компостування</p> <p>Б1.37. Моніторинг та корекція добрив, сумісність препаратів</p> <p>Б1.38. Порядок забезпечення засобами індивідуального та колективного захисту</p> <p>Б3.39. Правила безпечної роботи та зберігання препаратів, строки придатності, допустимі концентрації для різних культур</p>	<p>Б1.У1. Готувати робочі розчини добрив (визначення концентрації, розрахунок пропорцій, послідовність змішування, контроль однорідності)</p> <p>Б1.У2. Готувати компости (підбір сировини, закладання компостної купи, контроль процесу розкладання, оцінка готовності)</p> <p>Б1.У3. Виконувати роботи з обладнанням (мішалки, баки, ємності)</p> <p>Б1.У4. Контролювати якість і точність</p> <p>Б1.У5. Виконувати облік матеріалів з використанням журналів, електронних систем</p> <p>Б1.У6. Застосовувати екологічно безпечні технології</p> <p>Б1.У7. Користуватися засобами індивідуального захисту (ЗІЗ)</p>	<p>Б1.К1. Отримання завдань від бригадира (майстра, начальника дільниці, агронома)</p> <p>Б1.К2. Консультації з агрономічною службою.</p> <p>Б1.К3. Інструктаж у службі охорони праці</p>	<p>Б1.В1. Забезпечувати якість приготованих розчинів і компостів.</p> <p>Б1.В2. Підтримувати безпеку при поводженні з хімічними речовинами</p> <p>Б1.В3. Забезпечувати екологічну безпеку.</p> <p>Б1.В4. Підтримувати технічний стан обладнання відповідно до паспортних характеристик</p> <p>Б1.В5. Забезпечувати облік препаратів, що застосовуються</p> <p>Б1.В6. Забезпечувати охорону праці на робочому місці та попереджати інших працівників про потенційні ризики</p>

Трудові функції	Компетентності	Результати навчання			
		Знання	Уміння/навички	Комунікація	Відповідальність і автономія
Б. Приготування різних розчинів і компостів	Б2. Здатність приготування суміші розчинів пестицидів, біопрепаратів та отруйних принад	<p>Б2.31. Основи обробки розчинами отрутохімікатів, гербіцидів та біопрепаратів садивних бульб і цибулин</p> <p>Б2.32. Основи агрохімії, види пестицидів, їх класифікація за різними ознаками</p> <p>Б2.33. Санітарно-гігієнічні та екологічні знання</p> <p>Б2.34. Будова та правила користування оприскувачами, насосами та іншим обладнання</p> <p>Б2.35. Принципи виготовлення отруйних принад на основі готових препаратів</p> <p>Б2.36. Законодавчо-нормативні вимоги щодо застосування пестицидів</p> <p>Б2.37. Правила поводження з токсичними та біологічними препаратами</p>	<p>Б2.У1. Готувати робочі розчини пестицидів</p> <p>Б2.У2. Виконувати роботи з з токсичними препаратами</p> <p>Б2.У3. Користуватися оприскувачами, насосами та іншим обладнання</p> <p>Б2.У4. Контролювати якість розчинів</p> <p>Б2.У5. Надавати першу допомогу при отруєнні різними препаратами</p>	<p>Б2.К1. Отримання отрутохімікатів, гербіцидів, біопрепаратів, отруйних принад на складі</p> <p>Б2.К2. Узгодження рецептури та норми внесення з агрономом або керівником ділянки</p> <p>Б2.К3. Надання даних для проведення екологічного моніторингу екологічною службою</p>	<p>Б2.В1. Забезпечувати якість приготованих пестицидів</p> <p>Б2.В2. Підтримувати безпеку при поводженні з хімічними речовинами</p> <p>Б2.В3. Забезпечувати екологічну безпеку</p> <p>Б2.В4. Підтримувати технічний стан обладнання відповідно до паспортних характеристик</p> <p>Б2.В5. Забезпечувати облік препаратів, що застосовуються</p> <p>Б2.В6. Забезпечувати охорону праці на робочому місці</p>

	Предмети та знаряддя праці: бочки для приготування робочих розчинів, відра, мірні стакани, відмірні циліндри, ваги (побутові або лабораторні) для зважування препаратів, лійки, ситечка, фільтри, мішалки ручні або механічні, стовпці або палки для перемішування, вила(садові), лопати (совкові, штикові), граблі, контейнери або компостери, термометр для вимірювання температури компостної купи, секатори або ножі для подрібнення рослинних решток. тачки або візки для транспортування матеріалів. розчинні баки з мірною шкалою, оптимізатори змішування (при наявності), обприскувачі (ручні, ранцеві, моторизовані), шланги, крани, насоси для перекачування розчинів, респіратор або маска, захисні окуляри або щиток, нітрилові або гумові рукавички. спецодяг, фартух, халат, гумові чоботи. кепка або капюшон для захисту голови, маркери та етикетки для позначення ємностей. каністри для концентратів, шкребки та щітки для очищення обладнання, пакети або контейнери для тимчасового збору відходів та тари, ємність для відпрацьованої промивної води, контейнер для використаної тари з-під хімікатів				
Трудові функції	Компетентності	Результати навчання			
		Знання	Уміння/навички	Комунікація	Відповідальність і автономія
В. Сівба, садіння, догляд за рослинами	В1.Здатність застосовувати технології сівби та садіння рослин	<p>V1.31 Технологія вирощування овочів</p> <p>V1.32. Вимоги до ґрунтів, особливості роботи на захищених і відкритих ґрунтах</p> <p>V1.33. Вимоги до підготовки насіння, якості посівного матеріалу</p> <p>V1.34. Норми та способи сівби</p> <p>V1.35. Сучасні методи садіння розсади у відкритих ґрунтах та теплицях</p> <p>V1.36. Технологія використання інструментів та обладнання</p> <p>V1.37. Способи поливу, підживлення, прополювання, мульчування</p> <p>V1.38. Мікроклімат у теплицях, основні методи регулювання</p>	<p>V1.U1. Виконувати ручні та механізовані роботи з вирощування овочів</p> <p>V1.U2. Проводити підготовку і розмітку ґрунту</p> <p>V1.U3. Сіяти насіння вручну або за допомогою сівалки, садити розсаду.</p> <p>V1.U4. Проріджувати сходи відповідно до норми густоти, дійснювати підв'язування рослин</p> <p>V1.U5. Користуватися ручними інструментами, налаштовувати і обслуговувати механізовані сівалки та садильні машини</p>	<p>V1.K1. Отримання технологічних завдань від агронома</p> <p>V1.K2. Узгодження з бригадиром розподілу робіт, отримання відповідних вказівок, повідомлення про проблеми або затримки в роботі</p> <p>V1.K3. Координація з механіком роботи під час налаштування та експлуатації сівалок, культиваторів, садильних машин</p>	<p>V1.B1. Забезпечувати дотримання глибини, норм висіву та густоти рослин, встановлених агрономом</p> <p>V1.B2. Забезпечувати правильне розміщення рядків, ширини міжрядь і схеми посадки</p> <p>V1.B3. Забезпечувати налаштування сівалки для калібрування</p> <p>V1.B4. Забезпечувати рівномірність посіву, відсутність пропусків та надмірного загущення</p> <p>V1.B5. Забезпечувати дотримання строків сівби та садіння згідно з технологічним графіком</p>

Трудові функції	Компетентності	Результати навчання			
		Знання	Уміння/навички	Комунікація	Відповідальність і автономія
В. Сівба, садіння, догляд за рослинами	В2. Здатність визначати стан рослин та діагностувати хвороби та шкідників рослин	В2.31. Умови догляду після сівби та садіння В2.32. Ознаки пошкоджень і стресів рослин, індикатори дефіциту елементів живлення В2.33. Основи інтегрованого захисту рослин	В2.У1. Поливати ґрунт після садіння та доглядати за вологістю В2.У2. Вносити добрива та підживлення у відповідності з фазою розвитку В2.У3. Спостерігати за станом рослин, виявляти нестачу поживних речовин, ознаки хвороб, наявність шкідливих організмів В2.У4. Користуватися мобільними додатками для діагностики хвороб	В2.К1. Отримання від агронома вказівок щодо поливу (норми, періодичність, способи), внесення добрив та підживлення; захисту рослин від шкідників та хвороб; формування, обрізування, підв'язування рослин В2.К2. Уточнення у бригадира обсягів і черговості операцій: прополювання, розпушування, мульчування, підгортання, подання звітності про виконані роботи В2.К3. Повідомлення бригадиру про необхідність додаткових матеріалів (добрива, інструменти, стійки для підв'язування)	В2.В1. Забезпечувати дотримання технології вирощування В2.В2. Забезпечувати збереження життєздатності та стану рослин В2.В.3. Забезпечувати якість виконаних робіт
	Предмети та знаряддя праці : маркери або схеми посіву, сапки, мотики, граблі, лопати, ручні культиватори для підготовки ґрунту, плуги, глибокорозпушувачі, борони, комбіновані агрегати, ручні сівалки / саджалки, мотоблочні (причіпні) сівалки овочеві, сівалки прецизійного висіву, садильні машини, сівалки для теплиць / розсадних касет лопатка садова, совочки, відра, контейнери для насіння, мірні ложки для нормування висіву, лінійки, шнур для розмітки рядків, кілочка для лунок, лійки, шланги для поливу, касети або ящики для транспортування розсади, термометри для повітря та ґрунтові термометри (за потреби), ножиці, секатори для формування рослин, опори, шпалери, шпагат для підв'язування, системи крапельного поливу, обприскувачі: ручні, ранцеві, захисні засоби: рукавички, маски, окуляри, мірні ємності для дозування добрив і препаратів, тачки, контейнери для перевезення матеріалів (засобів захисту рослин)				

Трудові функції	Компетентності	Результати навчання			
		Знання	Уміння/навички	Комунікація	Відповідальність і автономія
Г. Експлуатація та обслуговування техніки	Г1. Здатність безпечної та правильної експлуатації техніки в овочівництві	Г1. 31. Типи техніки: трактори, культиватори, борони, сівалки, поливні системи, обприскувачі, збиральні комбайни, транспортувальна техніка Г1.32. Розуміння оптимальних робочих режимів, допустимих швидкостей руху техніки Г1. 33 Основні правила використання та норми витрат паливно-мастильних матеріалів Г1. 34 Правила зберігання техніки в міжсезоння, вимоги до її безпечної експлуатації	Г1. У1 Контролювати оптимальний режим роботи техніки (швидкість, передача) залежно від типу ґрунту, рельєфу, погодних умов та стану культури Г1.У2 Проводити просте операційне регулювання агрегатів під конкретні агротехнічні вимоги Г2. У3 Виявляти ознаки несправностей, завчасно реагувати на поломки у полі та забезпечувати мінімальні простої техніки	Г1. К1. Взаємодіяти з агрономами, керівниками та іншими механізаторами для координації спільних дій Г1. К2 Завчасно передавати інформацію про стан техніки, інформувати про дефекти або неполадки Г1.К3. Узгоджувати графіки виконання робіт, отримувати інструкції щодо режимів техніки для конкретних культур та умов поля, а також передавати інформацію про помічені ризики	Г1. В1. Забезпечувати виконання агротехнічних операцій Г1. В2. Дотримуватися інструкцій виробника, не допускати експлуатації техніки у несправному стані та своєчасно виконувати профілактичні заходи Г1. В3. Зупинити роботу у разі небезпечних ситуацій, не допускати експлуатаційних перевантажень
	Г2. Здатність аналізувати технічний стан обладнання, дотримуватися технологічних карт обслуговування та виконувати роботи відповідно до інструкцій виробника	Г2. 31. Загальне уявлення про робочі органи машин та їх функціональне призначення Г2. 32. Основні види мастильних матеріалів, охолоджувальних рідин, умови їх застосування Г2. 33. Рекомендовані інтервали технічного обслуговування Г2. 34. Правила техніки безпеки під час експлуатації та обслуговування техніки	Г2. У1 Аналізувати технічний стан закріпленого інвентарю та засобів механізації, оперативно виявляти несправності, що перешкоджають дотриманню агротехнічних термінів Г2. У2 Виконувати прості операції з технічного обслуговування (змащування, регулювання) згідно з інструкціями виробника Г2. У3 Вести облік виконаних робіт та ПММ сучасними методами (бортові комп'ютери або мобільні додатки) Г2. У4 Правильно використовувати захисні засоби	Г2. К1 Взаємодіяти з механізаторами, інженерами, керівником господарства та іншими членами бригади Г2. К2 Узгоджувати графіки ремонту, обговорювати потребу у запасних частинах та своєчасно попереджати про ризики Г2. К3 Своєчасно повідомляти керівництво про поломки та безпечність під час ремонтних операцій	Г2. В1 Раціонально використовувати запасні частини та матеріали, правильно утилізувати відпрацьовані рідини і компоненти Г2. В2 Забезпечувати облік технічних робіт та ПММ

Трудові функції	Компетентності	Результати навчання			
		Знання	Уміння/навички	Комунікація	Відповідальність і автономія
	Предмети та знаряддя праці : слюсарний інструмент, комплекти гайкових і торцевих ключів, тріщотки, викрутки, пасатижі, плоскогубці, молотки та спеціалізовані знімачі підшипників. вимірювальні прилади (манометри, мультиметри, товщиноміри, штангенциркулі, мікрометри), мастильні матеріали, охолоджувальні рідини, герметики, очищувачі, витратні деталі (фільтри, реміні, шланги, прокладки, кріплення), домкрати, підйомні стійки, компресори, стенди для перевірки вузлів та зварювальні апарати, сервісні журнали, каталоги деталей				
Д. Виконання робіт з монтажу та демонтажу плівкових теплиць	Д1. Здатність виконувати роботи та визначати оптимальну послідовність операцій для монтажу та демонтажу плівкових теплиць	Д1. 31. Будову теплиць: типи каркасів (трубні металеві, алюмінієві, композитні), способи фіксації плівки, та елементи кріплення Д1. 32. Властивості тепличної плівки – товщина, міцність, допустимі температурні режими, строки служби та правила зберігання Д1. 33. Технологічні норми монтажу, допустимі навантаження на конструкцію та вимоги техніки безпеки при груповій роботі	Д1. У1. Виконувати розмітку ділянки, встановлювати основу та каркас, вирівнювати секції теплиці і коректно натягувати плівку без утворення заломів чи надмірного натягу. Д1. У2. Проводити монтаж кріплень, з'єднання сегментів та перевіряти стійкість конструкції, Д1. У3. Проводити демонтаж теплиць з мінімальним пошкодженням матеріалів для подальшого використання	Д1. К1. Взаємодіяти з технологом, агрономом або керівником ділянки, узгоджуючи місце розташування, розміри теплиці та строки виконання робіт. Д1. К2. Комунікувати з колегами щодо послідовності дій, розподілу завдань, передачі інструментів та фіксації елементів. Д1. К2. Передбачати ризики, пропонувати рішення для уникнення аварійних ситуацій	Д1. В1 Забезпечувати акуратне поводження з матеріалами, уникати зайвого пошкодження плівки, правильно зберігати елементи каркасу та кріплення Д1. В2 Дотримуватися вимог охорони праці, надійності монтажу конструкції та безпеку робочої групи Д1. В3 Виконання технічного завдання, дотримання термінів і належної якості кінцевого результату
	Предмети та знаряддя праці : Каркасні елементи (металеві або композитні труби, дуги, поперечини, укріплювальні балки), анкерні системи та кріплення до ґрунту, ручні та електричні шуруповерти, гайкові ключі, стяжні реміні, пасатижі, ножі для плівки, молотки, рівні та рулетки, драбини або невисокі риштування, засоби групової безпеки, рукавички, захисні окуляри та каски, додатково елементи для фіксації плівки: термокліпси, притискні рейки, затискачі, сполучні профілі				

Трудові функції	Компетентності	Результати навчання			
		Знання	Уміння/навички	Комунікація	Відповідальність і автономія
Е. Захист садивного матеріалу та овочевих культур	Е1. Здатність проводити захист садивного матеріалу та овочевих культур, вибирати раціональні методи захисту	Е1.31. Види та біологію шкідників і патогенів, їхні цикли розвитку, шляхи зараження і фактори, що сприяють поширенню. Е1.32. Види зареєстрованих препаратів, норми внесення, механізм дії та строки очікування після обробки. Е1.33. Вимоги санітарної безпеки, правила роботи з пестицидами, екологічні стандарти, що регламентують використання засобів захисту	Е1.У1. Проводити моніторинг стану рослин, ідентифікувати симптоми уражень та визначати тип загрози. Е1.У2. Виконувати обробку згідно з технологією та рівномірно наносити захисні засоби Е1.У3. Налаштовувати оприскувальне обладнання Е1.У3. Контролювати витрату робочих сумішей та здійснювати повторні обробки відповідно до регламенту. Е1.У4. Оцінювати ефективність проведених заходів, вчасно коригувати стратегію захисту та документувати результати	Е1.К1. Взаємодіяти з агрономами, інженерами та керівником господарства, узгоджуючи схеми обробок і вибір засобів захисту Е1.К2. Передавати інформацію про прояви хвороб, спалахи шкідників та результати попередніх заходів. Е1.К3. Інформувати колег про ризики отруєння, графіки обробок та правила доступу до ділянок	Е1.В1. Забезпечувати застосування засобів захисту рослин, дотримання правил дозування та уникнення забруднення довкілля. Е1.В2. Забезпечувати захист людей і тварин під час обробок, в тому числі корисних комах Е1.В3. Використовувати ЗІЗ, попереджати сторонніх осіб про обмеження доступу на ділянку. Е1.В4. Контролювати терміни очікування до збору врожаю та дбайливо ставитися до садивного матеріалу й рослин, що перебувають у стадії розвитку
	Предмети та знаряддя праці : ручні та механізовані обприскувачі (плечові, бензинові, тракторні, самохідні), бакові суміші, мікродозатори, лійки та дозуючі пристрої, ЗЗР (фунгіциди, інсектициди, акарициди, гербіциди, родентициди, прилипачі, біологічні препарати, мікоризні комплекси, стимулятори імунітету та біопротектори), матеріали механічного захисту (агроволокно, сітки від шкідників, пастки, феромонні диспенсери та клейові бар'єри), ЗІЗ (рукавички, фільтруючі маски, протигази або респіратори, окуляри, непромокальні костюми, чоботи), для діагностики стану культур – лупи, тест-смужки для води, вимірювачі рН і електропровідності, блокноти або електронні системи обліку.				

Трудові функції	Компетентності	Результати навчання			
		Знання	Уміння/навички	Комунікація	Відповідальність і автономія
Є. Збирання та зберігання урожаю овочів	Є1. Здатність виконувати збирання та подальшу підготовку до зберігання урожаю овочів	Є1.31. Фізіологію овочевих культур на етапі збору, ознаки стиглості та допустимі втрати маси при тимчасовому зберіганні. Є1.32. Норми відбору продукції, вимоги до харчової безпеки, санітарні стандарти та правила логістики. Є1.33. Особливості різних типів овочів – листових, коренеплідних, плодово-ягідних, та способів їх сортування, калібрування, попереднього охолодження, підготовки до транспортування. Є1.34. Оптимальні умови зберігання: вологості, складу повітря, термінів, режимів вентиляції та допустимості обробок проти гнилей	Є1.У1. Проводити збір врожаю, мінімізувати пошкодження рослин та плодів, правильно використовувати інструменти і механізми. Є1.У2. Сортувати продукцію за розміром і якістю, перевіряти стан овочів на наявність дефектів та вилучати непридатні екземпляри. Є1.У3. Організувати процес післязбиральної обробки, первинне очищення, охолодження, укладання в тару та правильне розміщення у сховищі Є1.У4. Контролювати умови зберігання, вести облік та виконувати технічні інструкції із збереження товарного вигляду	Є1.К1. Взаємодіяти з керівником виробництва або агрономом, погоджуючи обсяги, графіки та способи відбору продукції Є1.К2. Координувати роботу з іншими членами бригади, рівномірно розподіляючи завдання та інформуючи про виявлені проблеми. Є1.К3. Обмінюватися даними щодо стану овочів, результатів сортування, можливих дефектів і відхилень від стандартів. Є1.К4. Вести облік зібраного врожаю, статистику втрат та оперативно передавати інформацію для планування подальшої логістики або реалізації	Є1.В1. Забезпечувати якість виконання збору врожаю, дотримання технологічних норм і мінімізацію втрат продукції Є1.В2. Забезпечувати належне поводження з овочами, уникати забруднення, перезволоження або перегріву Є1.В3. Належне використання тари та уникнення травмування продукції під час транспортування Є1.В4. Контролювати санітарний стан приміщень дбати про довготривале зберігання врожаю, своєчасно реагувати на появу ознак псування або шкідників
	Предмети та знаряддя праці : ручні та механізовані інструменти (ножі, секатори, лопатки, збиральні контейнери та кошики, спеціальні жатки, комбайни), тара для сортування та транспортування (ящики, лотки, пластикові й дерев'яні касети, мішки для коренеплідів, палети), для постзбиральної доробки (столи для сортування, калібратори, вентилятори для попереднього охолодження, пакувальне обладнання, етикетувальні пристрої) для зберігання (холодильні камери, овочесховища з регульованою атмосферою, термогігрометри, датчики CO ₂ , вентиляційні системи та стелажні конструкції для укладання тари), засоби індивідуального захисту (рукавиці, спецодяг, маски, респіратори)				

Трудові функції	Компетентності	Результати навчання			
		Знання	Уміння/навички	Комунікація	Відповідальність і автономія
Ж. Професійний розвиток	Ж1. Здатність до професійного розвитку для аналізу ринкової ситуації та впровадженні нових практик у господарстві	<p>Ж1.31. Розширювати знання з агрономії, ґрунтознавства та біології рослин.</p> <p>Ж1.32. Новітні сорти овочевих культур, їх продуктивності, стійкості до хвороб і кліматичних умов.</p> <p>Ж1.33. Сучасні технології вирощування від класичної відкритої грядки до промислових теплиць та вертикального фермерства</p> <p>Ж1.33. Аграрне законодавство, сертифікаційні стандарти, міжнародні вимоги до якості продукції та системи управління безпекою харчових продуктів</p>	<p>Ж1.У1. Розвивати практичні навички аналізу стану ґрунтів, розробки технологічних карт вирощування культур, планування посівів та оптимізації використання ресурсів.</p> <p>Ж1.У2. Працювати з новим обладнанням, сенсорними системами контролю мікроклімату, системами краплинного зрошення, а також застосовувати цифрові інструменти для планування та обліку виробництва</p> <p>Ж1.У3. Приймати участі у тренінгах, практикумах і демонстраційних проектах, впроваджувати отримані знання у реальну виробничу діяльність., результативність своєї роботи</p>	<p>Ж1.К1. Взаємодіяти з агрономами, науковцями, представниками агросервісних компаній та колегами по галузі</p> <p>Ж1.К2. Обмінюватися практичним досвідом.</p> <p>Ж1.К3. Консультуватися і співпрацювати з іншими спеціалістами для досягнення високих результатів</p>	<p>Ж1.В1. Постійно займатися навчанням, самоосвітою для підтримання високого рівня компетентності.</p> <p>Ж1.В2. Відповідально ставитися до впровадження нових технологійу.</p> <p>Ж1.В3. Підтримувати імідж професії, застосовувати знання етично та прозоро</p> <p>Ж1.В4. Передавати досвід молодшим працівникам, брати участь у підвищенні кваліфікації команди</p>
	Предмети та знаряддя праці : Освітні ресурси (підручники з агрономії, методичні посібники, наукові статті, навчальні відеоматеріали й онлайн-курси), аграрні мобільні додатки, програми для планування посівів, електронні журнали обліку, системи моніторингу погоди та контролю ґрунтової вологи, технічні засоби навчання (демонстраційні ділянки, тепличні лабораторії, метеостанції, вимірювачі рН, тести для аналізу ґрунту, для обміну знаннями (професійні спільноти, майстер-класи, виставки, аграрні консультаційні центри).				

6. Розподіл трудових функцій та компетентностей за професійними кваліфікаціями

Трудова функція (умовне позначення)	Загальна назва професійної(их) кваліфікації(ій) у межах професійного стандарту «Овочівник»			
	<i>2-го кваліфікаційного розряду</i>	<i>3-го кваліфікаційного розряду</i>	<i>4-го кваліфікаційного розряду</i>	<i>5-го кваліфікаційного розряду</i>
	повна	повна	повна	повна
А	<i>A1-A3</i>	<i>A1-A3</i>	<i>A1-A3</i>	<i>A1-A3</i>
Б	–	<i>B1-B2</i>	<i>B1-B2</i>	–
В	<i>B1-B2</i>	<i>B1-B2</i>	<i>B1-B2</i>	<i>B1-B2</i>
Г	<i>G1-G2</i>	<i>G1-G2</i>	<i>G1-G2</i>	<i>G1-G2</i>
Д	<i>D1</i>	<i>D1</i>	<i>D1</i>	<i>D1</i>
Е	–	<i>E1</i>	<i>E1</i>	<i>E1</i>
Є	<i>E1</i>	<i>E1</i>	<i>E1</i>	–
Ж	<i>Z1</i>	<i>Z1</i>	<i>Z1</i>	<i>Z1</i>

7. Відомості про розроблення та затвердження професійного стандарту

1) повне найменування розробника професійного стандарту

Український науково-дослідний інститут продуктивності агропромислового комплексу

2) назва та реквізити документа, яким затверджено професійний стандарт

3) реквізити висновку суб'єкта перевірки про дотримання вимог Порядку розроблення, введення в дію та перегляду професійних стандартів під час підготовки проекту професійного стандарту

4) реквізити висновку репрезентативних всеукраїнських об'єднань професійних спілок на галузевому рівні або Спільного представницького органу репрезентативних всеукраїнських об'єднань профспілок на національному рівні про погодження проекту професійного стандарту

8. Рекомендована дата перегляду професійного стандарту